

Republika Srbija
VRHOVNI KASACIONI SUD
Kzz OK 13/2012
28.11.2012. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni kasacioni sud, u veću sastavljenom od sudija: Bate Cvetkovića, predsednika veća, Nevenke Važić, Ljubice Knežević-Tomašev, Veska Krstajića i Biljane Sinanović, članova veća, sa savetnikom Vesnom Veselinović, zapisničarem, u krivičnom predmetu okrivljenog Vladice Spasića i okrivljenog Gorana Stojanovića, zbog krivičnih dela zloupotreba službenog položaja u saizvršilaštvu iz člana 359. stav 3. u vezi stava 1. i 4. i člana 33. Krivičnog zakonika, odlučujući o zahtevima za zaštitu zakonitosti: branioca okrivljenog Vladice Spasića, advokata B.T. i branilaca okrivljenog Gorana Stojanovića, advokata V.H. i advokata B.D.-P., podnetim protiv pravnosnažnih presuda Okružnog suda u Beogradu - Posebnog odeljenja K.Po1 broj 66/10 (Kp.14/06) od 11.11.2009. godine i Apelacionog suda u Beogradu Kž1 Po1 broj 21/10 od 18.11.2011. godine, u sednici veća održanoj u smislu člana 490. ZKP, dana 28.11.2012. godine, jednoglasno je doneo

P R E S U D U

ODBIJAJU SE, kao neosnovani zahtevi za zaštitu zakonitosti branilaca okrivljenih Vladice Spasića i Gorana Stojanovića, podneti protiv pravnosnažnih presuda Okružnog suda u Beogradu - Posebnog odeljenja K.Po1 broj 66/10 (Kp.14/06) od 11.11.2009. godine i Apelacionog suda u Beogradu Kž1 Po1 broj 21/10 od 18.11.2011. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Okružnog suda u Beogradu - Posebnog odeljenja K.Po1 broj 66/10 (Kp.14/06) od 11.11.2009. godine, pored ostalih oglašeni su krivim okrivljeni Vladica Spasić i Goran Stojanović, zbog izvršenih krivičnih dela: zločinačko udruživanje iz člana 346. stav 2. u vezi stava 1. KZ i krivičnog dela zloupotrebe službenog položaja iz člana 359. stav 3. u vezi stava 1. i 4. u saizvršilaštvu u vezi člana 33. KZ.

Prvostepeni sud je ovim okrivljenima za navedena krivična dela prethodno utvrdio pojedinačne kazne zatvora, a potom ih primenom odredbi člana 60. KZ osudio na jedinstvene kazne zatvora i to: okrivljenog Vladicu Spasića na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od dve godine i osam meseci, a okrivljenog Gorana Stojanovića na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od četiri godine i četiri meseca u koju mu se uračunava vreme lišenja slobode i vreme provedeno u pritvoru od 24.05.2006. do 02.11.2007. godine.

Na osnovu člana 206. stav 2. u vezi stava 1. ZKP, u vezi člana 201- 203. i 205. ZKP, oštećenom Preduzeću JP „Putevi Srbije“ iz Beograda delimično je dosuđen imovinskopravni zahtev pa su između ostalih okrivljeni Vladica Spasić i Goran Stojanović obavezani da istom solidarno isplate iznos od 85.743.000,00 dinara, u roku od 15 dana od dana pravnosnažnosti presude pod pretnjom izvršenja. Oštećeno preduzeće je, za preostali deo imovinskopravnog zahteva, upućeno na parnicu.

Na osnovu odredbi člana 196. stav 1. ZKP, u vezi odredbi člana 193. i 194. ZKP, okrivljeni Vladica Spasić i Goran Stojanović su obavezani da nadoknade troškove predmetnog krivičnog postupka, pri čemu je određeno da će pojedinačni iznosi koje treba da plate biti određeni posebnim rešenjem. Ovi okrivljeni su obavezani da na ime paušala plate po 20.000,00 dinara u roku od 15 dana od dana pravnosnažnosti presude pod pretnjom izvršenja.

Presudom Apelacionog suda u Beogradu Kž1 Po1 broj 21/10 od 18.11.2011. godine u prvom stavu izreke, uvažanjem, između ostalih, žalbi okrivljenog Vladice Spasića i njegovog branioca, kao i branilaca okrivljenog Gorana Stojanovića, preinačena je prvostepena presuda, samo u pogledu odluke o kazni, tako što je Apelacioni sud za krivično delo zloupotreba službenog položaja u saizvršilaštvu iz člana 359. stav 3. u vezi stava 1. i 4. i člana 33. KZ, pored ostalih, osudio okrivljenog Gorana Stojanovića na kaznu zatvora u trajanju od tri godine i deset meseci u koju mu se uračunava vreme provedeno u policijskom zadržavanju i u pritvoru od 24.05.2006. do 02.11.2007. godine a okrivljenog Vladicu Spasića, na kaznu zatvora u trajanju od dve godine.

Drugostepenom presudom u stavu II izreke, uvažanjem, pored ostalih, žalbe branioca okrivljenog Vladice Spasića i po službenoj dužnosti, u odnosu na, pored ostalih, okrivljenog Gorana Stojanovića, preinačena je prvostepena presuda, tako što je prema okrivljenima Vladići Spasiću i Goranu Stojanoviću, na osnovu člana 354. stav 1. tačka 3. ZKP odbijena optužba da su izvršili krivično delo zločinačko udruživanje iz čl.346. st.2. u vezi st.1. KZ. Na osnovu člana 191. stav 1. ZKP, odlučeno je da troškovi krivičnog postupka, koji se odnose na odbijajući deo ove presude, padaju na teret budžetskih sredstava.

Protiv ovih presuda zahteve za zaštitu zakonitosti blagovremeno su podneli:

- branilac okrivljenog Vladice Spasića, advokat B.T., zbog povrede zakona iz člana 485. stav 1. tačka 1. ZKP, sa predlogom da Vrhovni kasacioni sud uvaži zahtev za zaštitu zakonitosti i prvostepenu presudu koja je preinačena drugostepenom presudom, ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje ili da ih preinači i okrivljenom Vladići Spasiću izrekne znatno blažu kaznu, a oštećeno preduzeće radi ostvarivanja celog imovinskopravnog zahteva uputi na parnicu. U zahtevu se predlaže da se ovom okrivljenom odloži izvršenje kazne po pravnosnažnoj presudi; i

- branioci okrivljenog Gorana Stojanovića, advokat V.H. i advokat B.D.P., zbog povrede zakona i povrede i uskraćivanje ljudskih prava i sloboda okrivljenog ili drugog učesnika, sa predlogom da Vrhovni kasacioni sud u smislu člana 492. ZKP, zahtev usvoji i ukine prvostepenu i drugostepenu presudu i spise predmeta vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Nakon što je primerke zahteva za zaštitu zakonitosti, u smislu člana 488. stav 1. ZKP dostavio javnom tužiocu, Vrhovni kasacioni sud je održao sednicu veća u smislu člana 490. ZKP, o kojoj nije obavestio javnog tužioca i branioca okrivljenih, jer veće nije našlo da bi njihovo prisustvo bilo od značaja za donošenje odluke, a na kojoj sednici je razmotrio spise predmeta sa presudama protiv kojih su zahtevi za zaštitu zakonitosti podneti, pa je, po oceni navoda u zahtevima, našao:

Zahtevi za zaštitu zakonitosti su neosnovani.

Neosnovani su navodi zahteva za zaštitu zakonitosti branilaca okrivljenog Gorana Stojanovića da su prvostepena i drugostepena presuda donete uz učinjenu bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 438. stav 2. tačka 1. ZKP (člana 368. stav 1. tačka 10. tada važećeg ZKP - „Službeni list SRJ“ broj 70 od 28.12.2001. godine), na taj način što je prvostepeni sud presudu zasnovao na dokazu - iskazu „ranije optuženog“ S.J. na kome se prema odredbama ZKP sudska presuda ne može zasnivati, nalazeći da zapisnik o iskazu ovog okrivljenog, nakon razdvajanja krivičnog postupka prema njemu, nije mogao biti pročitao primenom odredbe člana 337. stav 1. tačka 1. ZKP, jer preminuli S.J. više nije imao svojstvo „saoptuženog lica“ prema članu 337. stav 1. tačka 1. tada važećeg ZKP („Službeni list SRJ“ broj 70 od 28.12.2001. godine), pa je, prema navodima zahteva, u takvoj procesnoj situaciji, sud iskaz ranije optuženog S.J. morao izdvojiti iz spisa, a u daljim fazama postupka S.J. je mogao biti saslušan samo u svojstvu svedoka, što se nije desilo.

Iz spisa predmeta proizlazi da je nakon razdvajanja krivičnog postupka u odnosu na okrivljenog S.J., 26.03.2008. godine, prvostepeni sud na glavnom pretresu održanom 02.07.2008. godine pročitao iskaz S.J. iz prethodnog postupka, na osnovu člana 337. stav 1. tačka 1. ZKP, a nakon toga je rešenjem KP 14/06 od 09.04.2009. godine izdvojio zapisnik sa glavnog pretresa i transkript - audio zapisa sa glavnog pretresa od 02.07.2008. godine u delu gde je pročitao iskaz S.J. iz prethodnog postupka od 25.09.2006. godine sa obrazloženjem da on u vreme izvođenja te procesne radnje čitanja nije imao svojstvo „saoptuženog lica“.

Vrhovni kasacioni sud nalazi da je izdvajanjem zapisnika sa glavnog pretresa i transkripta audio zapisa od 02.07.2008. godine u delu gde je pročitao iskaz S.J. iz prethodnog postupka rešenjem Okružnog suda u Beogradu - Posebnog odeljenja KP 14/06 od 09.04.2009. godine, učinjeno u formalno pravnom smislu, izdvajanje samo tehnički suviše prvobitno učinjene radnje čitanja iskaza okrivljenog (iz prethodnog postupka) na glavnom pretresu. Ovo iz razloga što je navedenu odbranu okrivljenog datu pred istražnim sudijom od 25.09.2006. godine, bez čitanja navedenog zapisnika, sud u materijalnom pravnom smislu cenio u sklopu iznete odbrane okrivljenog sa glavnog pretresa, kada je bio jedan od saoptuženih do momenta razdvajanja krivičnog postupka, a koja odbrana sa glavnog pretresa predstavlja jedinstvenu celinu sa ranije datom odbranom okrivljenog pred istražnim sudijom, te je u tom smislu sud i cenio kako u celini, tako i u vezi sa ostalim izvedenim dokazima.

Po oceni ovoga suda neosnovano se istim zahtevom ističe i da su nižestepeni sudovi prilikom donošenja pobijanih presuda učinili bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 438. stav 2. tačka 1. ZKP (odnosno člana 368. stav 1. tačka 10. tada važećeg ZKP) time što je prvostepeni sud tokom dokaznog postupka doneo odluku da se iz sudskih spisa izdvoji iskaz osumnjičenog M.Đ., dat u pretkrivičnom postupku, nakog čega je na glavnom pretresu održanom 02.07.2008. godine sud opozvao ovu odluku i pozivajući se na odredbu člana 226. stav 9. ZKP pročitao zapisnik o saslušanju preminulog M.Đ. od 25.05.2006. godine, koji je dao ovlašćenim službenim licima MUP-a Niš u svojstvu osumnjičenog što nije mogao da učini, jer se, prema navodima zahteva, zapisnik o saslušanju osumnjičenog pribavljen u skladu sa odredbom člana 226. stav 9. ZKP može koristiti u krivičnom postupku kao dokaz samo protiv tog istog lica kada ono stekne svojstvo okrivljenog, a ne i protiv trećih lica.

Naime, Vrhovni kasacioni sud najpre nalazi, a nasuprot iznetim navodima branilaca okrivljenog Gorana Stojanovića, da zapisnik o saslušanju osumnjičenog M.Đ. u pretkrivičnom postupku SUP-a Niš OZSPK Ku 10553/06 od 25.05.2006. godine ni u jednoj fazi postupka odlukom suda nije izdvojen iz spisa predmeta, jer je prvostepeni sud, na zapisniku o glavnom pretresu od 30.01.2008. godine samo odlučio da ne čita navedeni zapisnik primenom odredbe člana 337. stav 1. tačka 1. ZKP, nalazeći da se ne radi o saoptuženom licu, a zatim na glavnom pretresu održanom 02.07.2008. godine opozvao rešenje veća da se ovaj dokaz neće izvoditi na glavnom pretresu primenom člana 337. stav 1. tačka 1. ZKP i pozivajući se na drugi zakonski osnov - odredbu člana 226. stav 9. ZKP, doneo rešenje da se ovaj zapisnik pročita kada je isti zatim i pročitao.

Po nalaženju Vrhovnog kasacionog suda, prvostepeni sud je bio ovlašćen da pročita navedeni zapisnik prema odredbi člana 226. stav 9. ZKP koja odredba ne propisuje kao uslov za korišćenje takvog dokaza da se protiv lica, koje je saslušano kao osumnjičeni, u trenutku čitanja tog iskaza, vodi krivični postupak, pri čemu je u konkretnom slučaju osumnjičeni M.Đ. saslušan u istom predmetu i na okolnosti istog događaja povodom koga su okrivljena, odnosno optužena ostala lica, a odredba člana 504j. ZKP („Službeni list SRJ“ broj 68 od 19.12.2002. godine) na koju se poziva sud, daje mogućnost sudu da se iskazi i obaveštenja koja javni tužilac prikupi u pretkrivičnom postupku mogu koristiti kao dokaz u krivičnom postupku, s tim da se odluka ne može zasnivati samo na njima, što i nije bio slučaj u konkretnom predmetu. Iz iznetog, Vrhovni kasacioni sud nalazi, a nasuprot navodima zahteva, da je zapisnik o saslušanju M.Đ. u svojstvu osumnjičenog pribavljen na zakonom dozvoljen način i izveden kao dokaz čitanjem na glavnom pretresu od 02.07.2008. godine, pa prvostepena i drugostepena odluka nisu zasnovane na dokazu na kojem se po odredbama ZKP presuda ne može zasnivati.

Navodi zahteva branioca okrivljenog Vladice Spasića, da su prvostepeni i drugostepeni sud svojim presudama učinili bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 438. stav 2. tačka 1. ZKP su ocenjeni kao neosnovani.

Naime, branilac u zahtevu samo uopšteno navodi „da na osnovu svega napred izloženog, smatra da je prvostepeni sud konkretnim postupanjem učinio povredu zakona iz člana 438. stav 2. tačka 1. ZKP, jer se presuda zasniva na dokazima na kojima se po odredbama ZKP ne može zasnivati“, pri čemu navedenu povredu zakona ne obrazlaže, niti ukazuje na konkretne dokaze za koje smatra da su nedozvoljeni, ističući u suštini da dokazi na kojima se zasnivaju navedene presude nisu bili dovoljni za njihovo donošenje, čime se po oceni ovoga suda, osporava činjenično stanje utvrđeno pravnosnažnom presudom, koji osnov u smislu odredbe člana 485. stav 4. ZKP ne može biti razlog za podnošenje ovog vanredno pravnog leka.

Branilac okrivljenog Vladice Spasića u zahtevu navodi da je nižestepenim presudama na štetu ovog okrivljenog učinjena povreda krivičnog zakona iz člana 439. tačka 2. ZKP na taj način što je u pogledu krivičnog dela koje je bilo predmet optužbe primenjen zakon koji se ne može primeniti ističući da se u radnjama ovog okrivljenog ne stiču zakonska obeležja krivičnog dela zloupotrebe službenog položaja iz člana 359. stav 3. u vezi stava 1. i 4. i člana 33. KZ s obzirom da on nije imao svojstvo odgovornog lica koje mora da poseduje izvršilac predmetnog krivičnog dela jer nije bio zaposlen u javnom preduzeću „Putevi Srbije“ već je bio zaposlen kao serviser u preduzeću M.e. i isključivo je radio po nalogima svog direktora i zaposlenih u JP „Putevi Srbije“, te da samim tim nije mogao da izvrši bilo koji posao osim onog koji je prema nalogima radio.

Iznete navode zahteva branioca okrivljenog Vladice Spasića, Vrhovni kasacioni sud ocenjuje neosnovanim. Naime, okrivljeni Vladica Spasić je i po oceni ovoga suda, imao svojstvo odgovornog lica u Preduzeću M.e. u kome je bio zaposlen s obzirom da mu je kao serviseru i radniku tog preduzeća povereno obavljanje pojedinih poslova - servisiranje uređaja za elektronsku naplatu putarine na delu autoputa Beograd - Niš, a službena dužnost kao tehničara elektroničara mu je, prema članu 58. Pravilnika JP „Putevi Srbije“ o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta, koji je u to vreme važio, bila da: „radi na razvoju, montaži, održavanju sistema za naplatu putarine i ostalih elektronskih uređaja i delova pojedinih uređaja, samostalno rešava tehničke probleme u održavanju sistema za naplatu i ostalih elemenata, uočava nepravilnosti u eksploataciji elemenata sistema za

naplatu i o tome obaveštava neposrednog rukovodioca, učestvuje u prikupljanju i prenosu podataka sa naplatnih stanica, radi i druge poslove po nalogu neposrednog rukovodioca“.

Shodno iznetom, okrivljeni je inkriminisane nelegalne radnje – pravljenje, tehničko usavršavanje i popravka kablova koji su korišćeni u kabinama naplatnih kartica za nezakonit rad, preduzimao u okviru delokruga svojih ovlašćenja, odnosno službene dužnosti i sa ciljem da sebi i drugima pribavi imovinsku korist koja prelazi iznos od 1.500.000,00 dinara, te na taj način kao odgovorno lice iskoristio svoj službeni položaj, obavljajući dužnost tehničara – elektroničara.

Sledstveno tome, po oceni ovoga suda, bez značaja je za pravnu ocenu dela ovog okrivljenog činjenica što on nije bio zaposlen u Javnom preduzeću „Putevi Srbije“ s obzirom da je on bio radnik – serviser AD M.e. koje je kao podizvođač prema zaključenom ugovoru bilo zaduženo da obavlja poslove održavanja kompjuterske tehnike na naplatnoj stanici u Nišu, te da je samim tim imao svojstvo odgovornog lica u smislu člana 112. stav 5. KZ, čije su službene dužnosti bile određene članom 58. Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta JP „Puteva Srbije“.

S obzirom na izneto navodi zahteva branioca okrivljenog Vladice Spasića kojima se ukazuje na povredu zakona iz člana 439. stav 2. ZKP ocenjuju se neosnovanim.

Branilac okrivljenog Vladice Spasića zahtevom ukazuje da je prvostepenom i drugostepenom presudom i to odlukom o imovinskopravnom zahtevu na štetu ovog okrivljenog povređen zakon iz člana 441. stav 3. ZKP, imajući u vidu da, prema iznetom stavu u zahtevu, na osnovu izvedenih dokaza sud nije mogao da donese takvu odluku o imovinskopravnom zahtevu kojom je okrivljenog obavezao da solidarno sa drugim okrivljenima nadoknadi utvrđenu štetu oštećenom preduzeću, a time i u ime svih ostalih lica koja su stekla imovinsku korist na protivzakonit način i protiv kojih nije pokrenut postupak.

Vrhovni kasacioni sud nalazi da su neosnovani napred izneti navodi zahteva za zaštitu zakonitosti branioca ovog okrivljenog, da su prvostepeni i drugostepeni sud odlukom o imovinsko pravnom zahtevu povredili odredbu člana 441. stav 3. ZKP, jer prvostepeni sud odlukom o imovinskopravnom zahtevu nije povredio zakonske odredbe, odnosno odredbe krivičnog zakonika kao i odredbe imovinskog prava na kojima se imovinskopravni zahtev zasniva. Naime, prvostepeni sud na osnovu zakonskih ovlašćenja iz člana 206. stav 2. u vezi stava 1. ZKP i člana 201. – 203. i člana 205. ZKP, delimičnim

usvajanjem imovinskopravnog zahteva oštećenog preduzeća „Putevi Srbije“ u skladu sa odredbama građanskog prava, kojima za štetu koju čine više lica zajednički odgovaraju sva lica, solidarno, obavezao je samo one okrivljene za koje podaci krivičnog postupka pružaju pouzdan osnov za delimično presuđenje u pogledu imovinskopravnog zahteva, utvrđujući da su navedeni okrivljeni u periodu koji je bio obuhvaćen veštačenjem radili i preduzimali aktivnosti u vezi sa nelegalnom naplatom putarine, te svojim pojedinačnim doprinosom kroz zajedničko delovanje svih okrivljenih prouzrokovali štetnu posledicu.

Po nalaženju ovoga suda, navodima branioca okrivljenog kada obrazlaže povredu iz člana 441. stav 3. ZKP u suštini se osporavaju činjenično utvrđenje i zaključci suda isticanjem da odluka suda o delimično dosuđenom imovinskopravnom zahtevu nema uporište u utvrđenom činjeničnom stanju i izvedenim dokazima, te da se ona zasniva na nepotpuno utvrđenom činjeničnom stanju, čime se po stavu ovoga suda ne ukazuje na povredu odredbe člana 441. stav 3. ZKP, već člana 440. ZKP, koja nije razlog za podnošenje ovog vanrednog pravnog leka.

Vrhovni kasacioni sud nalazi da su neosnovani navodi branioca okrivljenog Vladice Spasića, da je prvostepeni sud povredio odredbe krivičnog postupka i na činjenično stanje utvrđeno u pravnosnažnoj odluci pogrešno primenio zakon, jer iznoseći navedene razloge za postojanje povrede iz člana 485. stav 1. tačka 1. ZKP na koju se poziva u zahtevu, branilac u suštini ne ukazuje na povredu zakona, već ističe da je prvostepeni sud doneo svoju odluku na osnovu pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, što inače nije predviđen razlog za podnošenje ovog vanrednog pravnog leka u smislu odredbe člana 485. stav 4. ZKP.

Navodima istog branioca da su izneti razlozi u presudama potpuno nejasni i u znatnoj meri protivrečni, da o odlučnim činjenicama postoji znatna protivrečnost između onoga što je navedeno u razlozima presuda o sadržini isprava ili zapisnika o iskazima datim u postupku i samih tih isprava i zapisnika, kao i navodi zahteva branilaca okrivljenog Gorana Stojanovića kojima se ukazuje da je zakon povređen i time što su na štetu

ovog okrivljenog izdvojeni zapisnici o iskazima svedoka V.C. i D.N. i da je na taj način povređeno pravo na odbranu ovog okrivljenog, u suštini se osporavaju navedene presude zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 438. stav 2. tačka 2 ZKP i povrede zakona iz člana 97. u vezi člana 368. stav 2. ZKP koje povrede nisu razlog za podnošenje zahteva u smislu člana 485. stav 4. ZKP, od strane okrivljenog i branioca.

Iz iznetih razloga, Vrhovni kasacioni sud je postupajući na osnovu člana 30. stav 1. Zakona o uređenju sudova i primenom člana 491. stav 1. ZKP, odlučio kao u izreci presude.

Zapisničar-savetnik

Predsednik veća-sudija

Vesna Veselinović,sr.

Bata Cvetković,s.r.